

Skärgårdstrafiken – sakta framåt

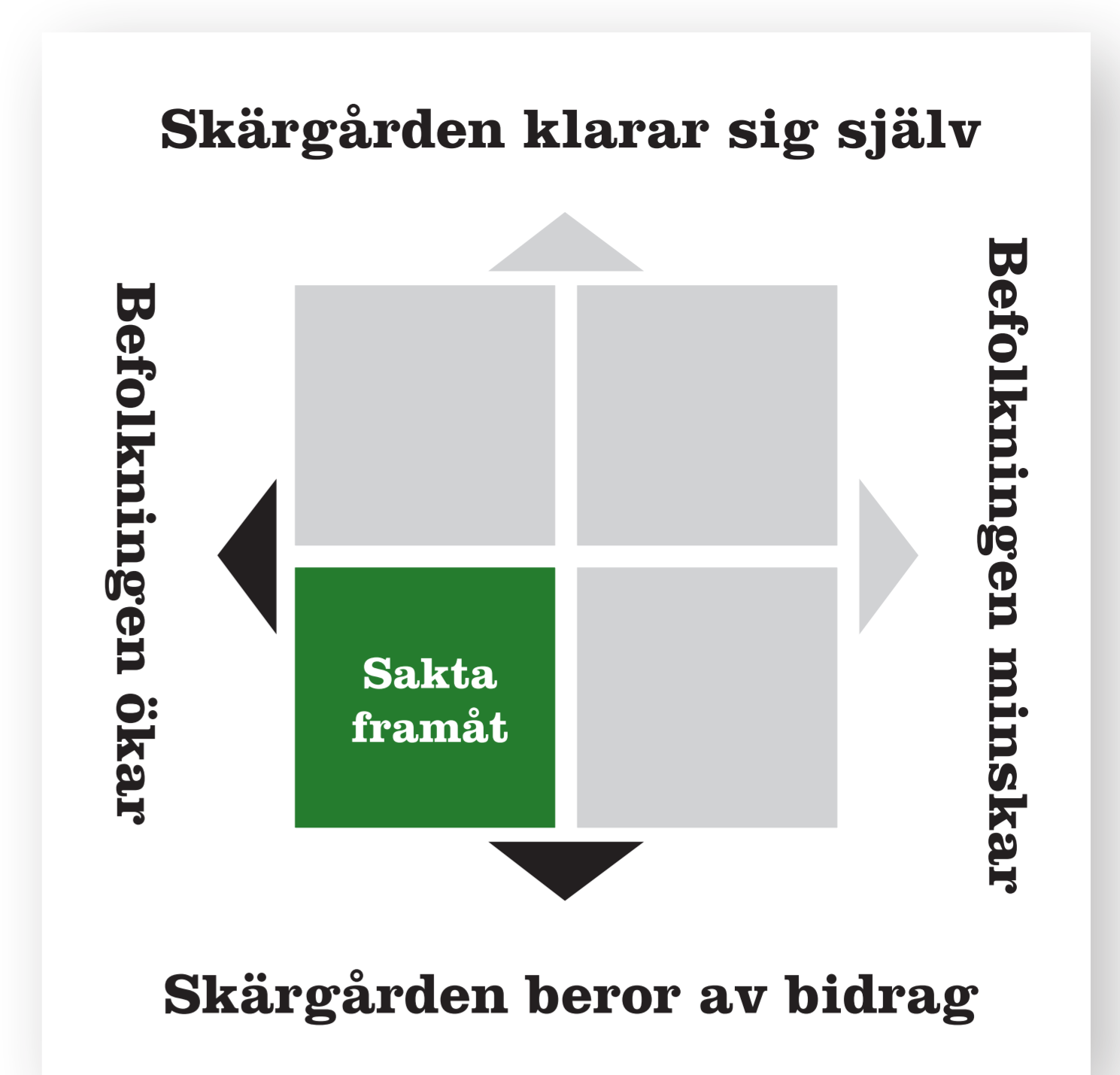
Det är Landskapet Åland som äger skärgårdstrafikens tonnage, men driften har lagts ut på entreprenad. Det finns ett tiotal privata rederier som sköter om att färjorna kommer och går på avtalade tider inom avtalad kostnad och med höga utsläpps- och miljökrav. Hellre rent än fort, lyder parollen.

Till Hummelvik och Långnäs går eltåg som byggts längs med cykelvägarna. Infrastruktursatsningen betalades av landskapet och EU-medel, men nu är det turistföretagen som har hand om driften. Det finns också en väl utbyggd kollektivtrafik ute i skärgården, med små elbussar som ansluter till alla turer.

Tonnaget är valt för att vara miljövänligt och inte så snabbt. Det finns tre persontransportfärjor och två person/fordonsfärjor med gasdrift för hela skärgården. Turerna är därmed inte så täta och det är stor skillnad på trafiken sommar och vinter.

Man måste söka tillstånd för biltransport hos av en särskild nämnd och det är inte ens lätt för de bofasta att få tillstånd, dessutom är det mycket dyrt. En personbiljett är däremot subventionerad till 25% av den verkliga kostnaden. Godstransporter sker med skilt tonnage tre gånger/vecka. Bokningen sker till övervägande delen via Internet.

Skärgårdstrafiken kostar 22 MEUR/år varav landskapet står för det mesta, 22 MEUR.

Trafiklösning

– Sakta framåt

Hur ska man hantera:

Persontransport	Skärgårdsbors biltransport	Besökares bil- & busstransport	Godstransport
<i>Passbåtar</i>	<i>P-plats</i>	<i>Nej</i>	<i>tre ggr/v</i>

Skillnad sommar/vinter: *Jovars*

Teknik: *3 person 2 gods m gasdrift*

Snabbhet: *Något*

Täthet turer: *Minskat något*

Anslutningstrafiken: *Rälsbuss*

Vem äger, vem driver: *LR + många små*

Bokning: *Internet*

Brukarnas kostnad MEUR:

Persontransport	Skärgårdsbors biltransport	Besökares bil- & busstransport	Godstransport
25	100	200	50

Landskapets kostnad/total kostnad MEUR: *20/22*

Skärgårdstrafiken – för fulla segel

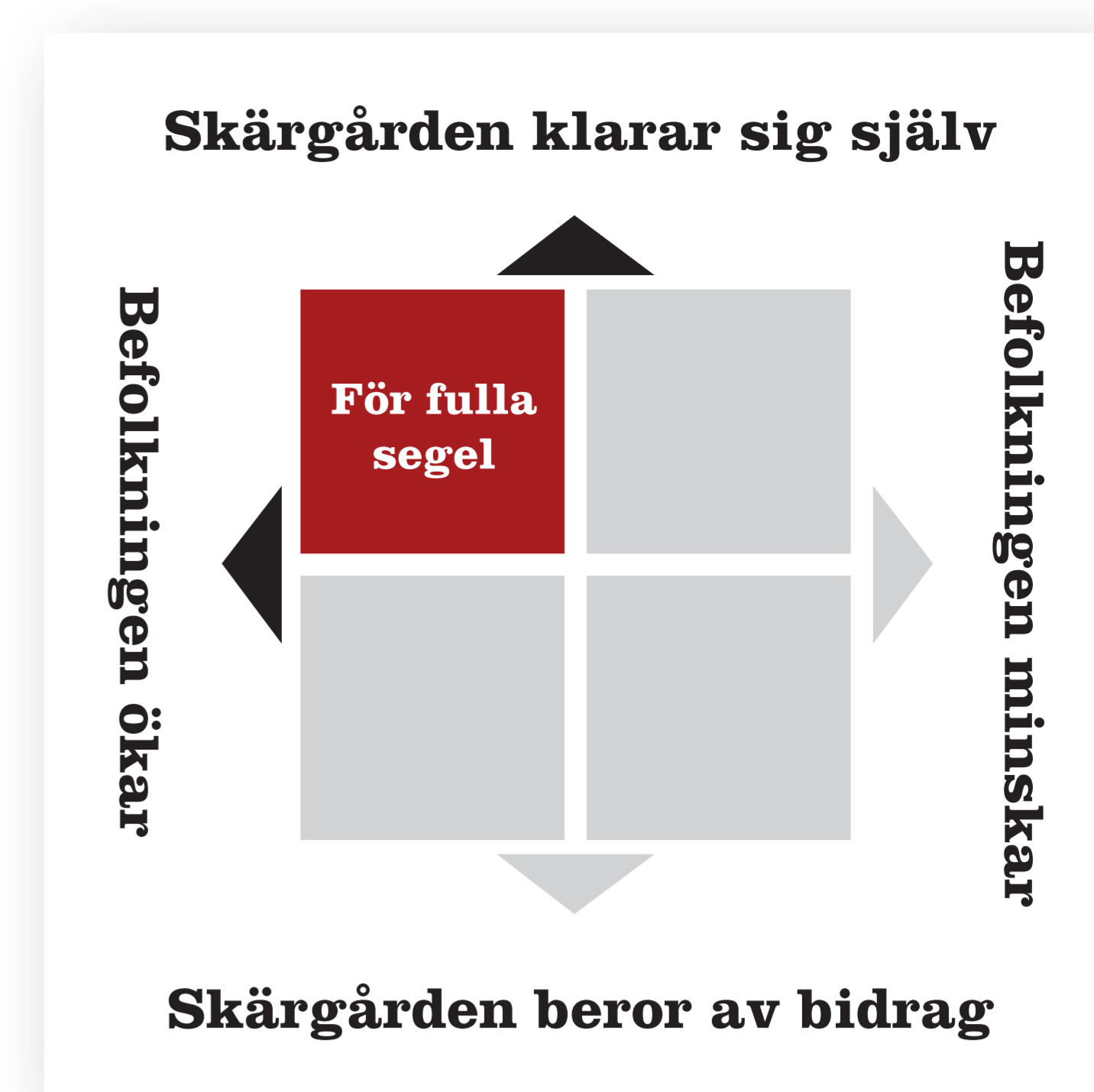
Skärgårdstrafiken drivs av det privata bolaget Åland Ships där de största ägarna är bussbolagen, som också driver busstrafiken. Inte undra på att färjorna och bussarna numer väntar in varandra!

Färjorna är av flera olika slag, med viss skillnad i tonnage och turlistor mellan sommar och vinter. De norska trimaranerna som lastar 100 personer och 5 bilar gör 25 knop mellan Hummelvik och Lappo, respektive mellan Långnäs och Kökar. Eftersom både skärgårdsbor och besökare får betala en relativt stor del av den verkliga transportkostnaden, är inte efterfrågan så stor på biltransport. Många har en skruvrig bil på hemholmen och en bra bil på någon av de stora, välbevakade p-platserna vid ändhamnarna.

Eftersom turtätheten är större än tidigare tack vare de nya linjerna och snabbare färjor är skärgårdsborna ganska nöjda. Riktigt dyrt är det för besökarnas bussar och bilar, vilket har gjort att turismen minskat i kvantitet men ökat i kvalitet (och förtjänster). Bokning sker via boknings- och turistcentralen i Kumlinge.

Trafiken mellan Brändö och Osnäs och mellan Kökar och Galtby sköts av finska (privata) rederier. Förutom trimaraner används svävare både sommar- och vintertid. Trotjänarna m/s Alfågeln och m/s Viggen kör tunga godstransporter tre gånger i veckan, då lastbilarna fyller däckan vilket är nödvändigt eftersom färjorna tar ut 100% av sina kostnader av godskunderna.

Den totala kostnaden för trafiken är 25 MEUR/år, varav landskapet betalar 15 MEUR.

Trafiklösning

– För fulla segel

Hur ska man hantera:

Persontransport	Skärgårdsbors biltransport	Besökares bil- & busstransport	Godstransport
Passbåt	P-plats	Ja	Mycket

Skillnad sommar/vinter: *Liten*

Teknik: *Trimaran, svävare*

Snabbhet: *Hög*

Täthet turer: *Ökat något*

Anslutningstrafiken: *Kommersiell busstrafik*

Vem äger, vem driver: *Ålands ships*

Bokning: *Bokningscentral Kumlinge*

Brukarnas kostnad MEUR:

Persontransport	Skärgårdsbors biltransport	Besökares bil- & busstransport	Godstransport
50	50	150	100

Landskapets kostnad/total kostnad MEUR: *15/25*

Skärgårdstrafiken – Disneyland

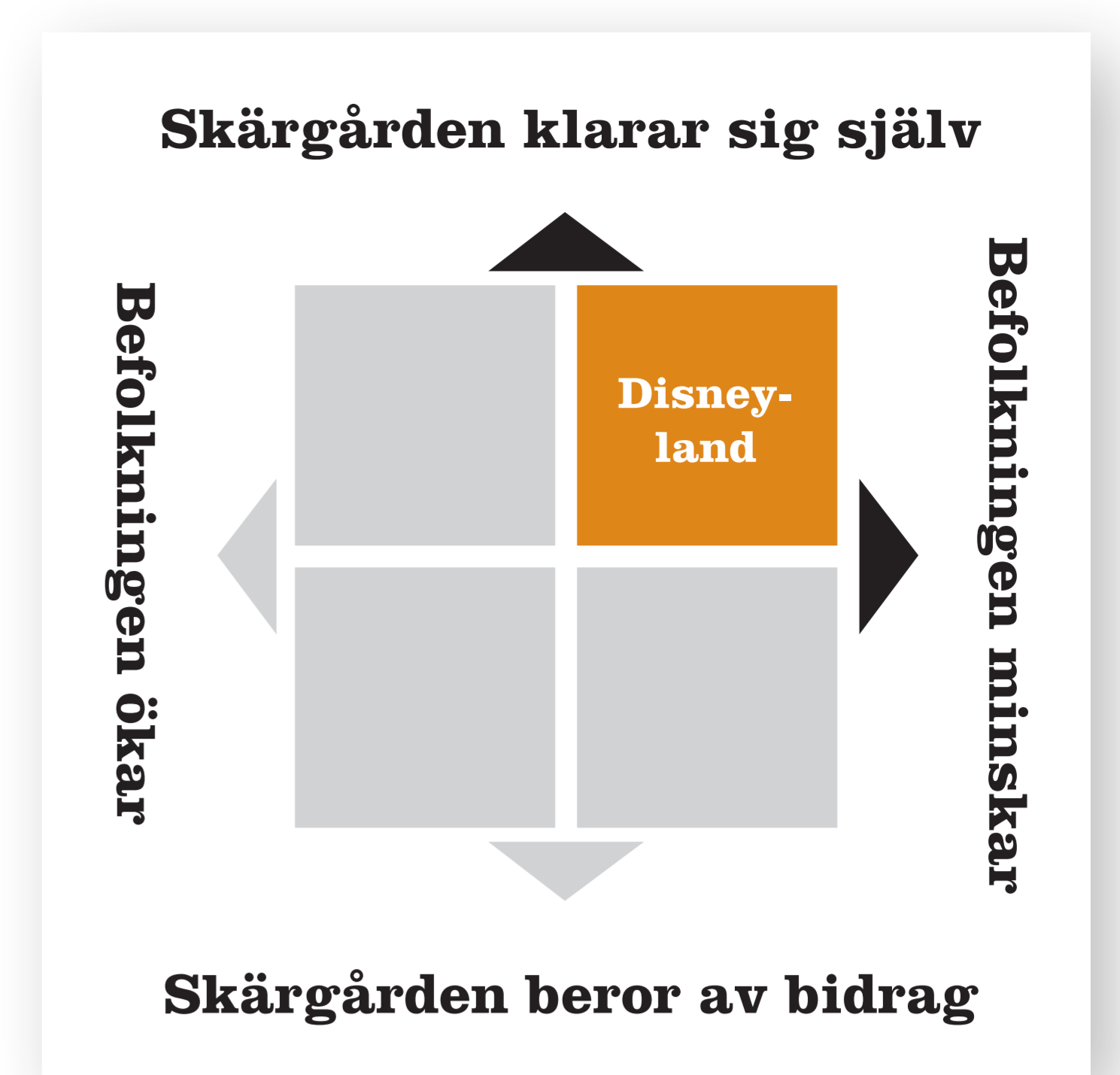
Inom skärgårdstrafiken finns en stor aktör: det privata rederiet The Blue Dreams, som ägs av turistföretagen. Det finns också många små rederier, som ägs av ålänningar varav en del är skärgårdsbor. De kompletterar Blue Dreams med tvärgående linjer, vintertransporter, beställningstransporter och specialarrangemang.

Vid Hummelvik och Långnäs ligger stora inhägnade parkeringsområden med vakter. Ute i skärgården finns en väl utbyggd kollektivtrafik. Där finns bussbolag, kollektivtransporter på vattnet och tre helikopterföretag i skärgården.

Sedan några av skärgårdshamnarna byggts ut angör medelstora kryssningsfartyg Lappo, Snäckö, Sottunga, Degerby och Haparnäs. Förbindsetrafiken sker med före detta Vaxholmsbåtar som köpts in från Sverige. Godstrafiken tas om hand av stora, långsamma fartyg som endast trafikerar nattetid. Om turister, skärgårdsbor eller andra besökare vill ha med sig bilen ut i skärgården får de anlita nattfärjorna (men det är mycket dyrt). Allting bokas och betalas via mobiltelefon hos en jättelik bokningscentral på Irland där det finns personal som klarar alla språk dygnet runt.

Det är alltså stor skillnad på trafiken sommar och vinter och det finns ett många olika sätt att färdas på.

Skärgårdstrafiken som kostar 35 MEUR/år är till största delen självfinansierande, landskapet står för 7,5 MEUR.

Trafiklösning

– Disneyland

Hur ska man hantera:

Persontransport	Skärgårdsbors biltransport	Besökares bil- & busstransport	Godstransport
<i>Kryssfartyg, passbåt</i>	<i>Njæe</i>	<i>Nej</i>	<i>Mycket, samlat</i>

Skillnad sommar/vinter: *Stor*

Teknik: *Flyg + Vaxholms-båtar*

Snabbhet: *Hög*

Täthet turer: *Ökat betydligt*

Anslutningstrafiken: *små elbussar*

Vem äger, vem driver: *Blue Dreams + många små*

Bokning: *Irland*

Brukarnas kostnad MEUR:

Persontransport	Skärgårdsbors biltransport	Besökares bil- & busstransport	Godstransport
100	75	200	100

Landskapets kostnad/total kostnad MEUR: *7,5/35*

Skärgårdstrafiken – i bakvattnet

Skärgårdstrafiken ägs och drivs av landskapet Åland, medan busstrafiken drivs av privata bolag som har svårt att anpassa sig till färjornas turlistor.

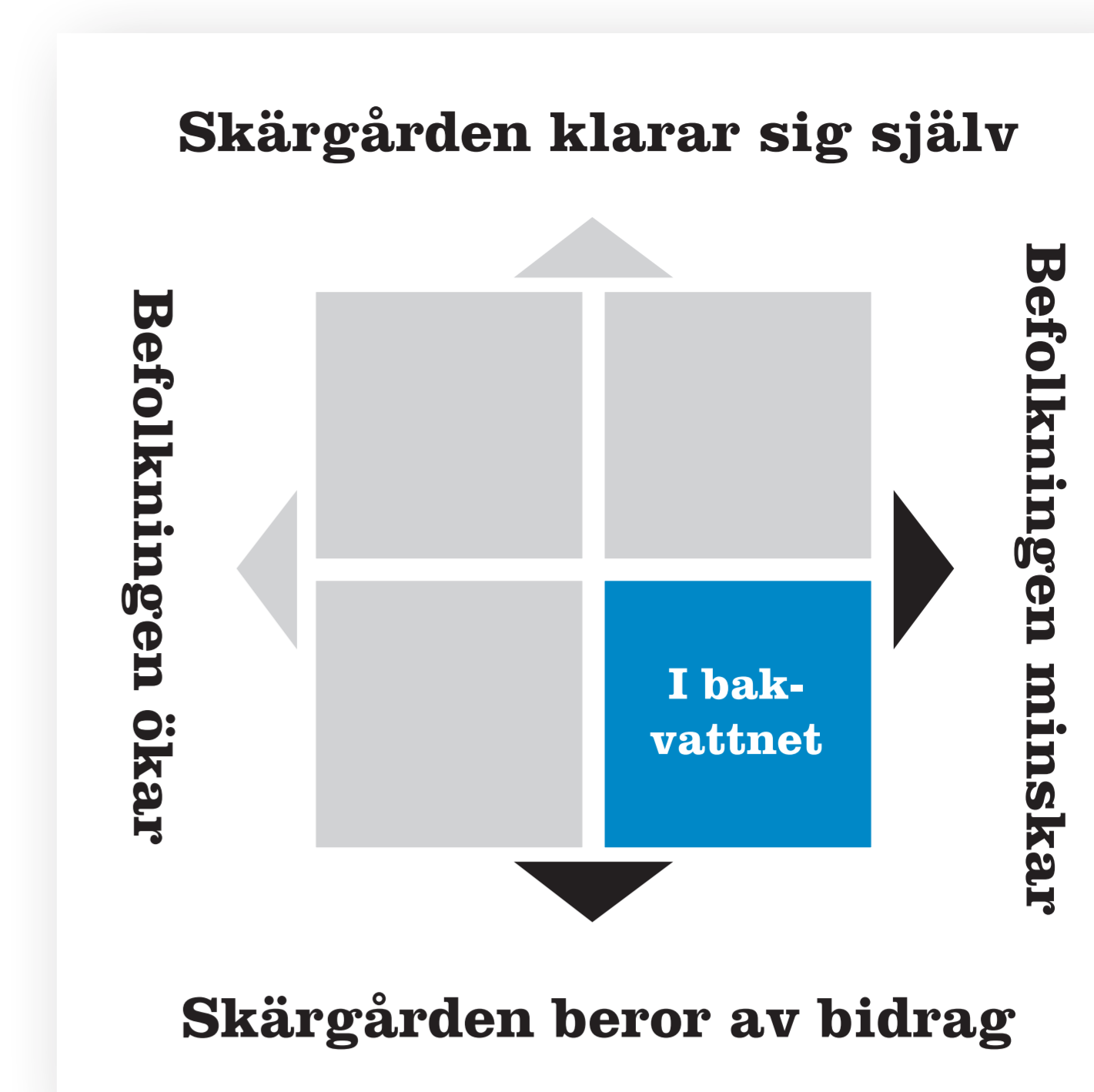
Någon ny färja har inte tillkommit sedan m/s Skarven levererades 2009, men ms Grisslan, ms Gudingen, ms Ejdern och ms Doppingen har tagits ur trafik. Det finns nu fem färjor i trafik.

Kostnaden för att färdas som person eller med bil på färjorna har sjunkit något på tio år. Den var år 2009 cirka 5% av den verkliga kostnaden och är nu 2,5 procent. Godsfrakter har däremot ökat i pris.

Bokningen sker mest via telefon.

Skillnaden mellan sommar och vinter är ganska stor eftersom landskapet beslutat spara på turerna vintertid.

Eftersom turtätheten därmed har minskat betydligt är den totala kostnaden kvar på samma nivå som för tio år sedan (18 MEUR), varav 17 MEUR belastar landskapet och återstoden fås in via avgifter.

Trafiklösning

– I bakvattnet

Hur ska man hantera:

Persontransport	Skärgårdsbors biltransport	Besökares bil- & busstransport	Godstransport
<i>samma som nu</i>	<i>samma som nu</i>	<i>samma som nu</i>	<i>samma som nu</i>

Skillnad sommar/vinter: *samma som nu*

Teknik: *fem kvar*

Snabbhet: *samma som nu*

Täthet turer: *minskat betydligt*

Anslutningstrafiken: *samma som nu*

Vem äger, vem driver: *samma som nu*

Bokning: *samma som nu*

Brukarnas kostnad MEUR:

Persontransport	Skärgårdsbors biltransport	Besökares bil- & busstransport	Godstransport
2,5	2,5	2,5	2,5

Landskapets kostnad/total kostnad MEUR: 17/18